

Børne- og Undervisningsministeriet
November 2019

Sagsnr.: 19/13490

Høringsnotat

om

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, lov om de gymnasiale uddannelser, lov om erhvervsuddannelser og lov om kommunal indsats for unge under 25 år

(Ny udbudsmulighed på gymnasier, nyt henvisningstaxameter, afskaffelse af muligheden for at udskifte oldtidskundskab med andre fag på uddannelsen til almen studentereksamen på private gymnasier, optag på adgangskurser og grundforløb plus og sammensætning af Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser)

1. Indledning

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 10. september til den 1. oktober 2019 været i høring hos 71 eksterne høringsspartner. Høringsudkastet har været offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget 31 høringssvar, hvoraf 25 indeholder bemærkninger, jf. herved den tilhørende oversigt vedrørende modtagne høringssvar.

2. Sammenfatning af ændringer i lovforslaget i forhold til høringsudkastet

Høringsvarene har givet anledning til følgende ændringer:

- Præcisering i lovforslagets bemærkninger af de i aftalen nævnte kriterier, som Børne- og Undervisningsministeriet vil måle institutionerne på i ministeriets stillingtagen til institutionens evne til at opretholde eud-udbuddet og i forhold til stillingtagen til, om udbuddet skal opretholdes.
- Præcisering i lovforslagets bemærkninger om entydig ansvarsplacering for kvaliteten hos den udbudsgodkendte institution.
- Præcisering i lovforslagets bemærkninger om, at det vil være op til de samarbejdende institutioner at fastlægge eventuelle økonomiske mellemværender institutionerne imellem.
- Præcisering i lovforslagets bemærkninger vedr. databeskyttelseslovgivningen.

Der er endvidere foretaget redaktionelle og lovtekniske ændringer i lovforslaget.

3. Generelle bemærkninger

SMVdanmark, KL, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, Danske Gymnasier, Landdistrikternes fællesråd, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) Ledernes Hovedorganisation, Gymnasiernes Bestyrelsesforening og Danske Regioner er positive over for intentionerne med aftalen og lovforslaget, men udtrykker visse reservationer i forhold til den del af forslaget, som udmønter den politiske aftale af 26. april 2019 om øger udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter.

HK Danmark, Danske HF & VUC, Danmarks Private Skoler, Danske SOSU-skoler Bestyrelserne, Danske SOSU-skoler, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) anerkender tilsvarende, at det er væsentligt at sikre et bredt udbud af erhvervsuddannelser rundt omkring i landet, men stiller også spørgsmål ved løsningerne i de dele af forslaget.

UU Danmark, Dansk Industri (DI), Rådet for Erhvervsrettede Uddannelser (REU) og Uddannelsesforbundet udtrykker alene betænkeligheder.

DA og DI er enige i behovet for at justere adgangskravene specifikt til erhvervsuddannelsernes grundforløb plus (GF+), men finder den valgte løsning for vidtgående. Uddannelsesforbundet finder med hensyn til de foreslåede justeringer af adgangskravene til adgangskurser på erhvervsuddannelser, at sådanne adgangskurser alene bør være et tilbud til ansøgere, som er afklaret omkring deres uddannelsesvalg, men som blot ikke opfylder adgangskravet. Øvrige høringsspartner har enten ingen bemærkninger til eller noterer sig med tilfredshed disse dele af lovforslaget.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig den lidt blandede modtagelse af lovforslaget, herunder navnlig, at der på den ene side generelt gives udtryk for anerkendelse med intentionen med lovforslaget i forhold til at styrke en bred uddannelsesdækning med mulighed for øget geografisk nærhed for unge i yderområder, mens der på den anden side fra flere høringsparters side udtrykkes bekymring i forhold til, om de foreslåede løsninger er hensigtsmæssige. Der er tale om nødvendig lovgivningsmæssig udmøntning af en række initiativer, som har til intention at bringe de erhvervsrettede uddannelser tættere på de unge og sikre, at afstand til en erhvervsuddannelse ikke afholder unge fra at vælge at gå den vej efter grundskolen. Ministeriet vil have de forskellige bekymringspunkter for øje både i forbindelse med administrativ stillingtagen til godkendelse af ansøgninger om udbud af grundforløb i erhvervsuddannelserne, stillingtagen til institutionens evne til at opretholde eud-udbuddet og i forhold til stillingtagen til, om udbuddet skal opretholdes, og til sin tid i forbindelse med, at ordningen skal evalueres.

4. Bemærkninger til høringsudkastets enkelte dele

4.1. Udbud af erhvervsuddannelsers grundforløb på gymnasier

4.1.1. Den foreslåede ordning, herunder i forhold til sikring af kvalitet

Danske Gymnasier ser positivt på muligheden for, at almene gymnasier kan blive godkendt til at udbyde eud-grundforløb og henviser til konkrete erfaringer med eud-grundforløb udbud af almengymnasiale institutioner (fusionsgymnasierne i Struer, Lemvig, Nyborg og Nibe). 28 pct. af Danske Gymnasiers medlemmer er interesserede i at udbyde erhvervsrettet uddannelse ud fra et ønske om at fremtidssikre bæredygtige ungdomsuddannelser i hele landet.

Også Landdistrikternes Fællesråd er positivt over for forslaget.

Danmarks Private Skoler stiller sig skeptisk over for, hvorvidt muligheden vil blive benyttet af de private gymnasier. Foreningen vurderer, at bureaukratiet er for stort, at det er problematisk, at beslutningen ikke ligger hos det enkelte gymnasium, samt at der er tale om et tidsbegrænset forløb.

Danske HF og VUC er bekymret for den tendens til konkurrencetænkning, som forslaget er udtryk for. I foreningens optik er forslaget udtryk for samme tænkning, der ligger bag det tidligere lovforslag om, at erhvervsskolerne fra januar i år kan udbyde adgangskurser i fagene dansk, dansk som andetsprog og matematik på niveau med folkeskolens 9. klasses afgangsprøve. Danske HF og VUC mener ikke, at åbninger for, at forskellige uddannelsesinstitutioner kan udbyde de samme fag, er den bedste vej at gå i forhold til at skabe et bredspektret uddannelsesstilbud til unge i hele landet. Foreningen anfører, at det fører til atomisering af aktiviteterne og en uhensigtsmæssig konkurrencetænkning. Danske HF og VUC mener, at der bør arbejdes hen imod en uddannelsessektor, hvor udgangspunktet er, at hver enkelt gør, hvad de er bedst til.

Danske SOSU-skoler Bestyrelserne og Danske SOSU-skoler ser med stor betænkelighed på den foreslåede løsning. Udbud af erhvervsuddannelser bør efter foreningens opfattelse forbeholdes de institutioner, der allerede – qua deres faglige ekspertise, faciliteter samt faglige miljø og lokale netværk – er godkendt til at udbyde de pågældende erhvervsuddannelser i den relevante geografi. Foreningen finder at erhvervsskolerne allerede etablerer lokale udbud af både grund- og hovedforløb, hvor det er bæredygtigt både fra en pædagogisk og økonomisk synsvinkel. Etablering af yderligere udbud i et andet institutionelt regi kan vise sig kontraproduktivt. Foreningen fremhæver, at erhvervsuddannelsernes grundforløb søges af både unge og voksne, hvilket i sig selv udgør en udfordring med hensyn til undervisningens gennemførelse og tilrettelæggelse. Foreningen finder, at ønsket om et bredt udbud og en bedre geografisk dækning i yderområder bedst tilgodeses ved at skabe forbedrede økonomiske incitament og tilskudsmuligheder for erhvervsskolerne.

For Uddannelsesforbundet er det vigtigt at værne om de styrker og positive karakteristika, der knytter sig til henholdsvis erhvervsskolerne, de gymnasiale uddannelser og voksenuddannelsescentre, hvorfor forslaget vækker bekymring.

REU stiller spørgsmål ved, om den foreslåede ordning er den rigtige model. I stedet for at give en ny udbudsmulighed til de nævnte gymnasiale institutioner m.v., hvor der i givet fald formentlig vil være tale om

udbud i den geografiske udkant på mindre institutioner, som i forvejen potentielt kan have aktivitetsmæssige udfordringer og dermed også manglende økonomisk bæredygtighed, peger REU på, at det vil være hensigtsmæssigt at analysere, hvorfor der kan være udfordringer med den geografiske spredning af erhvervsuddannelser fra de nuværende udbydere og bl.a. fokusere på, hvordan man kan understøtte erhvervsskoler med innovative udbudstiltag.

DA finder, at udkast til lovforslag ikke er en hensigtsmæssig løsning på et bredere udbud af erhvervsuddannelser.

DA og DI er skeptiske over for de almene gymnasier og VUC'ers kompetencer i forhold til at varetage undervisningen på erhvervsuddannelsernes grundforløb, da de almene institutioner ikke har de fornødne faglige kvalifikationer, uddannelsesmiljø og forståelse for arbejdsmarkedet, som er en afgørende forudsætning for at lykkes med uddannelsesopgaven. DI og DA peger på muligheden for og tilskyndelser til at lade erhvervsskoler udbyde deres uddannelser på andre lokationer, herunder på almene institutioner, som en mere hensigtsmæssig løsning. DI finder, at der i givet fald vil påhvile Børne- og Undervisningsministeriet en særlig forpligtelse til opfølgning på disse almene institutioners udbud af erhvervsrettede aktiviteter.

Erhvervsskolernes Elevorganisation ser tiltaget som et dårligt alternativ til at udbrede erhvervsuddannelser – optimalt skulle institutioner som udbyder erhvervsuddannelser udbredes mere geografisk.

FH finder det problematisk, at det er institutioner, der ikke har et pædagogisk-didaktisk miljø, der understøtter erhvervsfaglige kompetencer eller de faglige fællesskaber og det ledelsesmæssige fokus, der er nødvendigt for at fremme erhvervsfaglig identitet og retning, der udbyder grundforløb til erhvervsuddannelserne. FH er bekymret for, om kvaliteten af den undervisning, den unge møder på uddannelsen kan sikres på gymnasier, der har den studieforberevende aktivitet som centrum for deres virksomhed.

HK Danmark er alvorligt bekymret for, om gymnasierne, der er uden erhvervsfaglig tradition, kan understøtte et hensigtsmæssigt fagligt fællesskab og dermed sikre en tilstrækkelig kvalitet i uddannelserne. HK Danmark advarer imod at placere erhvervsuddannelsesforløb på institutioner, der ikke har den fornødne erhvervsfaglige tyngde. HK Danmark foreslår, at arbejdsmarkedets parter deltager i vurdering og godkendelse af de uddannelsesinstitutioner, der søger om udbud; eks. via REU.

SMVDanmark foreslår, at det relevante faglige udvalg også får lejlighed til at afgive høringssvar på linje med regionsrådet både i forhold til stedlig placering og i forhold til arbejdsmarkedets behov. Derved sikres det, at de faglige udvalg inddrages i arbejdet med nye udbudssteder på samme måde, som det sker ved ordinære udbudsrunder.

FA påpeger, at det ikke må gå ud over kvaliteten, herunder det praktikpladssøgende arbejde, af de erhvervsrettede uddannelser, at andre ungdomsuddannelsesudbydere end erhvervsskolerne får mulighed for at udbyde erhvervsrettede uddannelser.

Danske Regioner mener, at forslaget er udtryk for et midlertidigt og begrænset tiltag over for udfordringer, som kræver mere langsigtede løsninger. Danske Regioner finder det positivt, at regionsrådene skal afgive indstilling til ministeren om den stedlige placering.

Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) støtter forslag, der giver bedre geografisk dækning af ungdomsuddannelser i hele landet, så flere har adgang til en bred vifte af ungdomsuddannelser. GL opfordrer til, at der tages højde for en række anførte forudsætninger, herunder bl.a. sikring af rimelige arbejdsforhold for lærere, som underviser på flere adresser.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale af 26. april 2019 om øget udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter, at partierne er enige om, at der findes flere måder at bringe de erhvervsrettede uddannelser tættere på de unge. Partierne er derfor enige om, at offentlige og private gymnasier samt VUC kan få en tidsbegrænset dispensation til at udbyde erhvervsuddannelser – i første omgang grundforløb i erhvervsuddannelserne.

Lovforslaget udmønter dette politiske ønske. Ministeriet vil som anført foran have de forskellige bekymringspunkter for øje både i forbindelse med administrativ stillingtagen til godkendelse af ansøgninger om udbud af grundforløb i erhvervsuddannelserne, stillingtagen til institutionens evne til at opretholde eud-udbuddet og i forhold til stillingtagen til, om udbuddet skal opretholdes, og til sin tid i forbindelse med, at ordningen skal evalueres.

I forhold til det, som DI anfører om, at der påhviler Børne- og Undervisningsministeriet en særlig forpligtelse til opfølgning på udbud af grundforløb i erhvervsuddannelserne på almene institutioner, og i forhold til forslaget fra HK Danmark om, at arbejdsmarkedets parter deltager i vurdering og godkendelse af de uddannelsesinstitutioner, der søger om udbud, samt i forhold til SMVdanmarks forslag om, at det relevante faglige udvalg også får lejlighed til at afgive høringssvar i forhold til bl.a. stedlig placering, bemærker ministeriet, at godkendelserne vil være underlagt samme regler og procedurer, som i dag gælder for institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Udbuddet vil herefter løbende blive fulgt.

Høringssvarene har på den baggrund ikke givet anledning til justering af lovforslaget.

4.1.2. Betingelser fra politisk aftale

DA og REU anfører, at de finder det problematisk, at høringssudkastet til lovforslag på flere områder afviger fra den politiske aftale. FH og DI er bekymrede over, at betingelser fra den politiske aftale er blevet nedtonet i lovudkastet. Også Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier savner udvalgte passager fra aftaleteksten.

DA, DI, REU og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier finder, at kriterier fra aftalen om, at Børne- og Undervisningsministeriet løbende skal følge op i forhold til at sikre de almene institutioners evne til at opretholde eud-udbuddet, tydeligt bør fremgå, herunder beskrives samlet i lovforslaget.

FH og DI mener, at forslaget afviger fra aftalen ved ikke at fremhæve, at der er tale om en dispensationsmulighed. DA og REU mener, at der åbnes for udbud i større omfang, end den politiske aftale tilsigter, da udbudsmuligheden ikke længere omtales som en dispensation.

FH, DA, DI og REU mener, at begrænsning af antallet af dispensationer til højst 5 institutioner inden 2022 og højst 10 institutioner samlet set i 2025 skal fremgå tydeligt af lovforslaget.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Med lovforslaget vil der ske den nødvendige lovgivningsmæssige udmøntning af den politiske aftale af 26. april 2019 om øget udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter. Efter ministeriets opfattelse afviger lovforslaget således ikke fra det politiske aftalte. På baggrund af høringssvarene har ministeriet i lovbemærkningerne yderligere tydeliggjort de i aftalen nævnte kriterier, som Børne- og Undervisningsministeriet vil måle institutionerne på i ministeriets stillingtagen til institutionens evne til at opretholde eud-udbuddet og i forhold til stillingtagen til, om udbuddet skal opretholdes.

I forhold til det anførte om, at lovudkastet afviger fra aftalen ved, at der ikke længere er tale om en dispensationsmulighed, kan det oplyses, at det af bestemmelsen eksplicit fremgår, at der alene vil kunne ske godkendelse i særlige tilfælde. Muligheden for godkendelse har således undtagelsens karakter, hvorved der retligt vil være tale om dispensation. Høringssvarene har på den baggrund ikke givet anledning til justering af lovforslaget.

I forhold til det anførte om, at antallet af dispensationer begrænses til højst 5 institutioner inden 2022 og højst 10 institutioner samlet set i 2025 bemærker ministeriet, at pejlemærket fremgår udtrykkeligt af de almindelige bemærkninger afsnit 1.1. vedr. lovforslaget baggrund og formål. Høringssvarene har på den baggrund ikke givet anledning til justering af lovforslaget.

4.1.3. Særlige tilfælde, tidsbegrænset periode og hvor der reelt er behov

Danske Gymnasier mener, at den foreslåede ordning er problematisk, idet godkendelsen til udbud af eud-grundforløb er underlagt alt for restriktive krav. Det er nødvendigt, at ordningen tilrettelægges, så der reelt er incitament for institutionerne til at etablere et udbud af eud-grundforløb.

HK bemærker, at tidsbegrænsede dispensationer skaber unødvendig ustabilitet for uddannelsesinstitutioner, der i forvejen har svære vilkår i nogle egne. Det vil være nødvendigt, at de uddannelsesinstitutioner, der modtager dispensation har fokus på at sikre et indhold, der modsvarer det aftagerbehov, som efterspørges.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale af 26. april 2019 om øget udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter, at partierne er enige om, at offentlige og private gymnasier samt VUC'er kan få en tidsbegrænset dispensation.

Høringssvarene har på den baggrund ikke givet anledning til justering af lovforslaget.

4.1.4. Praktikpladsopsøgende arbejde og lokale uddannelsesudvalg

DA og DI mener, at det i lighed med den politiske aftale eksplicit bør fremgå, at de nye udbydere skal etablere et selvstændigt praktikpladsopsøgende arbejde. Disse funktioner bør kun undtagelsesvist varetages af en erhvervsskole som led i en partnerskabsaftale. DI finder ikke grundlag i den politiske aftale for et krav om, at både praktikpladsopsøgende indsats og lokale uddannelsesudvalg skal varetages af partnererhvervsskolen.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier stiller sig desuden uforstående over for, at der i institutionslovgivningen lukkes op for, at almene gymnasier ikke behøver at nedsætte lokale uddannelsesudvalg, uagtet at de får udbudsretten til erhvervsuddannelse.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale af 26. april 2019 om øget udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter, at der i partnerskabsaftalen skal indgå aftale om, hvordan erhvervsskolens lokale uddannelsesudvalg kan fungere for det godkendte almene gymnasium eller VUC.

Det er ministeriets opfattelse, at lovforslaget fsva. de lokale uddannelsesudvalg er udmøntet i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

På baggrund af høringssvarene har ministeriet i lovbemærkningerne tydeliggjort de i aftalen nævnte kriterier, som ministeriet vil måle institutionerne på i ministeriets stillingtagen til institutionens evne til at opretholde eud-udbuddet og i forhold til stillingtagen til, om udbuddet skal opretholdes, jf. ovenfor.

Her vil der indgå et kriterium om, at institutionen har etableret samarbejde med det lokale erhvervsliv og har etableret selvstændigt praktikpladsopsøgende arbejde – evt. som led i en partnerskabsaftale. Det er derfor ministeriets opfattelse, at institutionerne som udgangspunkt skal etablere et særskilt praktikpladsopsøgende arbejde, men det er også muligt, at dette kan ske som led i en partnerskabsaftale, som det fremgår af lovforslaget. Høringssvarene har på den baggrund ikke givet anledning til justering af lovforslaget.

4.1.5. Partnerskabsaftale

DA og DI anfører, at det bør fremgå af lovforslaget, at uanset partnerskabsaftalen, så ligger kvalitetsansvaret entydigt hos den almene institution, herunder også for etablering af et tilstrækkeligt erhvervsrettet og praksisrettet miljø.

Erhvervsskolernes Elevorganisation finder det positivt, at udbuddet kun kan foregå i et tæt partnerskab mellem erhvervsskole og offentlig eller privat gymnasial institution, men elevorganisationerne vil være opmærksomme på, at det ikke foregår som en spareøvelse, men af faglige og praktiske årsager.

Danske Gymnasier opfordrer til, at reglerne for at kunne få en partnerskabsaftale ikke bliver for rigide og i sig selv fjerner incitamentet for overhovedet at søge et udbud. Kravene i de foreslåede regler vil vanskeliggøre, at der overhovedet kan indgås partnerskabsaftaler i udkantsområderne, og kravene vil reelt kunne forhindre, at en udbudsansøgning kan godkendes. Danske Gymnasier anfører, at det i udkantsområderne ofte vil være svært at finde erhvervsrettede uddannelser, der opfylder kriterierne. Særligt sårbart er det at stille som kriterium, at der skal være aktivitet på uddannelsen. En bekymring er det ligeledes, at partnerskabsaftalen indgås på frivillig basis. Opfordrer til, at der fastlægges nogle mere håndfaste rammer for, hvornår der skal indgås aftaler om partnerskab.

REU anfører, at rådet bør skulle afgive indstilling om de regler, som Børne- og Undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte om partnerskabsaftaler.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale af 26. april 2019 om øget udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter, at en udbudsgodkendelse vil være betinget af, at der indgås et gensidigt forpligtende samarbejde (partnerskab) med en erhvervsskole, der ligger i samme geografiske område, og som har udbud af og har aktivitet på den pågældende erhvervsuddannelse.

Høringssvaret fra Danske Gymnasier har på den baggrund ikke givet anledning til justering af lovforslaget.

Høringssvaret fra DA og DI har givet anledning til en præcisering i lovforslagets bemærkninger om entydig ansvarsplacering for kvaliteten hos den udbudsgodkendte institution.

Ministeriet kan oplyse, at konstruktionen med partnerskaber alene har faglige og praktiske årsager. Der ligger således ingen sparehensyn bag.

REU vil naturligvis blive hørt over den bekendtgørelsesudmøntning, som vil skulle finde sted i forhold til partnerskabsaftaler.

4.1.6. Økonomisk kompensation

DA, DI, REU og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier forudsætter, at partnerskabsskolerne økonomisk fuldt ud kompenseres for at stille særlige ressourcer – fagligt og pædagogisk – til rådighed.

SMVdanmark støtter muligheden for, at gymnasiale institutioner kan indgå partnerskabsaftaler med erhvervsskoler om udbud af grundforløb i erhvervsuddannelserne, men det er afgørende for SMVdanmarks opbakning, at der er taget højde for, at udbuddet kan gennemføres uden gener eller udgifter for erhvervsskolerne.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale af 26. april 2019 om øget udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter, at der i partnerskabsaftalen fx kan indgå aftale om, at lærere fra erhvervsskolen varetager undervisningen. Det vil være op til de samarbejdende institutioner at fastlægge eventuelle økonomiske mellemværender institutionerne imellem.

På baggrund af høringssvarene har ministeriet i lovbemærkningerne indarbejdet en præcisering heraf.

4.2. Henvisningstaxameter

SMVdanmark støtter grundlæggende tanken om, at institutioner skal kunne henvise elever til andre uddannelsesinstitutioner, hvis eleven har brug for eller ønsker overflytning til anden institution, og at institutionerne skal kunne følge elevens ønsker og behov, uden at dette har økonomiske konsekvenser for institutionen. SMVdanmark foreslår dog, at ordningen etableres, så erhvervsskolerne kan modtage et tilsvarende henvisningstaxameter for elever, der ønsker at afbryde en erhvervsuddannelse for at overgå til en gymnasial uddannelse. Dette vil næppe have stor betydning for økonomien bag forslaget, men vil ligge i tråd med arbejdet for at ligestille ungdomsuddannelserne og dermed have stor symbolsk og ligestillingsbetydning. SMVdanmark ser ingen grund til, at der lovgives om henvisningstaxameter, der kun går den ene vej.

Danske SOSU-skoler Bestyrelserne og Danske SOSU-skoler finder det betænkeligt, at det foreslåede henvisningstaxameter alene begunstiger de institutioner, der udbyder gymnasiale uddannelser. Foreningerne efterlyser en reciprocitet i regelsættet, der sikrer, at et afbrud af uddannelse med et efterfølgende omvalg til en anden ordinær ungdomsuddannelse inden for en given periode, udgør den udløsende faktor. Uanset om dette omvalg er fra en gymnasial uddannelse til en erhvervsuddannelse eller omvendt. Taxametret bør indeholde et krav om, eller kobles til en aktiv indsats fra den afgivende institution rettet mod fastholdelse af den unge i et fortsat uddannelsesforløb i andet regi – naturligvis med fuld reciprocitet også på dette parameter.

HK Danmark og FH er optaget af, at det er fagligt stærke elever, der påbegynder EUD- og EUX-forløb, da det er oplevelsen, at kun de fagligt stærke elever tilfredsstillende kan gennemføre merkantile euc- og eux-forløb og efterfølgende tilfredsstillende arbejdsmarkedets behov for kvalificeret arbejdskraft. HK Danmark og FH foreslår, at man i lovarbejdet indfører en formulering, der opfordrer gymnasierne til ved henvisning alene at benytte vurderingskriterier knyttet til elevernes uddannelsesønsker/-præferencer og ikke f.eks. elevernes faglige niveau.

Derudover foreslår HK Danmark, at der i lovarbejdet indføres en formulering, der sikrer, at henvisningstaxametret først udbetales til den henvisende uddannelsesinstitution, når og hvis eleven succesfuldt færdiggør den eud- eller eux-uddannelse, som eleven er blevet henvist til.

Erhvervsskolernes Elevorganisationen er uforstående for, hvorfor gymnasiale uddannelsesinstitutioner skal have et økonomisk incitament til at vejlede elever rigtigt. Hvis henvisningstaxametret består, så ser elevorganisationen gerne, at det først udbetales, efter at eleven har gennemført en del af erhvervsuddannelsen. Organisationerne mener heller ikke, at skoler skal kunne indkræve et ekstra taxameter for eleven, uden at have spillet en støttende og aktiv rolle i omvalget. Endelig er organisationerne bekymret for, at henvisningstaxametret kan bruges strategisk bl.a. ved at institutioner med både gymnasiale- og erhvervsuddannelser kan henvise elever til sig selv og derefter få udløst henvisningstaxameter.

UU DANMARK ser med bekymring på, at man i stigende omfang ønsker at give økonomiske belønning til institutionerne, når de unge vælger bestemte uddannelsesveje. Med indførelsen af et henvisningstaxameter vil fastholdelsespersonalet på de gymnasiale uddannelser blive sat i et krydspres mellem, om de skal gøre det som er bedst for den unge, eller det, som er bedst for institutionens økonomi. UU DANMARK har svært ved at se, at forslaget er afstemt med lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Her har kommunerne fået et entydigt ansvar for, at alle unge har en uddannelsesplan, som de skal følge frem til, at de har gennemført en ungdomsuddannelse og/eller har fået et fast job. Endvidere har uddannelsesinstitutionerne siden 2009 været forpligtede til at kontakte Ungdommens Uddannelsesvejledning/den kommunale ungeindsats, når en ung er i risiko for at afbryde sin ungdomsuddannelse. UU Danmark har ingen konkrete eksempler på, at gymnasiale uddannelser forsøger at holde på unge, som ønsker at skifte til fx en erhvervsuddannelse. UU Danmark har derfor svært ved at få øje på behovet for et henvisningstaxameter, ligesom foreningen mener, at det er paradoksalt, at gymnasierne skal belønnes for et arbejde, som er et kommunalt ansvar.

Danske HF og VUC mener ikke, at en indførelse af henvisningstaxametret er udtryk for en hensigtsmæssig incitamentsstruktur. Skolerne vejleder kursisterne med udgangspunkt i, hvad der er bedst for kursisten og ikke ud fra økonomiske incitamenter. Indførelse af henvisningstaxameter vil ikke ændre herpå. Et henvisningstaxameter vil ikke have effekt i forhold til det politiske ønske om at øge optaget på erhvervsuddannelserne.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening anerkender Folketingets intentioner om at styrke erhvervsuddannelserne, men tolker henvisningstaxametret som i bedste fald unødigt. En sympatisk tanke, men da henvisningstaxametret antagelig ikke kommer med nye penge, og skal finansieres inden for den samlede økonomiske ramme til de gymnasiale uddannelser, synes der ikke at være meget økonomisk incitament. De almene gymnasier har en meget høj vejledningsetik og er allerede nu forpligtet til at gå i dialog med de unge, der viser tegn på, at de ikke er havnet på den rette hylde. Gymnasiernes Bestyrelsesforening vurderer, at tiltaget ikke vil have ret meget effekt på optaget på erhvervsuddannelserne.

HK ser positivt på initiativer, der har til hensigt at hjælpe den unge bedre på vej i uddannelsessystemet. Henvisningstaxameter kan være ét håndtag at skruer på, men det bør overvejes, om der er tilstrækkelige økonomiske incitament til at få flere unge til at skifte, hvis de oplever, at de ikke er landet på rette hylde.

Danmarks Private Skoler hilser umiddelbart hensigten med etablering af et henvisningstaxameter velkomment. Dog fremgår det ikke tydeligt, hvor pengene skal komme fra. Hvis pengene til henvisningstaxameter skal komme fra en reduktion af de eksisterende takster – hvis institutionerne så at sige kommer til at spise af egen hale – finder foreningen forslaget uhensigtsmæssigt.

Ledernes Hovedorganisation anbefaler, at Børne- og Undervisningsministeriet følger op på, om henvisningstaxametret reelt anvendes til de elever, der har valgt forkert, og hvor en erhvervsuddannelse er det oplagte valg. En opfølgning kan fx bestå i, at der i en evaluering af ordningen indgår, hvor mange af de henviste elever, der afslutter grundforløbet på eud.

DI og Landdistrikternes Fællesråd er positive over for ændringen. DI, DA og REU havde gerne set, at det ikke var nødvendigt at indføre endnu et taxameter alene for at sikre et samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne. DI og DA finder at der bør følges nøje op på, om indførelsen af et henvisningstaxameter lever op til de politiske intentioner, og om den har den ønskede effekt, herunder at der ikke opstår uhensigtsmæssig adfærd på institutionerne.

REU peger også på, at det kan overvejes at stille krav om, at en henvist elev ikke frafalder den pågældende erhvervsuddannelse i en nærmere fastsat periode (f.eks. 3 måneder), og krav om, at henvisningstaxametret alene kan udløses på baggrund af en konkret aktiv indsats fra den henvisende institution og ikke bare fra f.eks. den kommunale ungeindsats.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier betvivler nødvendigheden af det økonomiske incitament, som alt andet lige burde være unødvendigt.

Danske Gymnasier vurderer, at et henvisningstaxameter ikke vil få den store effekt på, hvor mange der vejledes fra en gymnasial uddannelse til en erhvervsuddannelse.

Danske Regioner finder forslaget positivt, men er i tvivl om, hvorvidt et henvisningstaxameter isoleret set vil have en afgørende effekt.

Rådet for Etniske Minoriteter er positivt. Det håber, at de institutioner, som udbyder gymnasiale uddannelser, får et incitament til aktivt at vejlede de unge videre til erhvervsuddannelser, hvis de ønsker at forlade deres gymnasiale uddannelse.

FSR – Danske Revisorer anfører, at tilskuddet ikke bør medføre modregning i andre tilskud, da det ellers bare vil være en omfordeling.

GL støtter ikke henvisningstaxametret og nævner tre årsager hertil. GL ønsker for det første, at gymnasiets taxameterordninger behandles samlet. For det andet mener GL, at et henvisningstaxameter favoriserer enkelte ungdomsuddannelser. For det tredje går GL ind for et taxameter, der er omkostningsdækkende, og derfor vil et klassegrundtilskud bedre understøtte skolernes økonomisk ved om- og fravalg.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale af 26. april 2019 om øget udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter, at partierne er enige om at etablere et henvisningstaxameter, som skal belønne udbydere af gymnasiale uddannelser for at hjælpe elever videre til en erhvervsuddannelse i de tilfælde, hvor det viser sig, at en gymnasial uddannelse alligevel ikke var det rigtige for den unge.

Lovforslaget udmønter dette politiske ønske.

Etablering af et taxameter, der går den anden vej, og derved også tilfalder erhvervsskoler, der henviser elever til gymnasiale uddannelser, falder således uden for rammerne af aftalen. Det bemærkes i den forbindelse, at forslaget ikke omfatter de private gymnasier.

I forhold til det anførte om risiko for misbrug af ordningen bemærkes det, at henvisningstaxameteret udgør en kompensation for de institutioner, der inden for det første år af en gymnasial uddannelse henviser en elev til en erhvervsuddannelse. Der er således tale om et forslag, der kompenserer institutionen for de mindreindtægter, den ville have fået, hvis eleven var fortsat på den gymnasiale i et eller to år yderligere for så at falde fra.

Eleven kan ikke pålægges at skifte, ligesom det er lagt til grund, at en institution, der både udbyder gymnasial uddannelse og erhvervsuddannelser, ikke har en interesse i at vejlede en elev i retning af en erhvervsuddannelse, hvis eleven ikke er motiveret herfor, og der dermed er risiko for, at eleven ikke gennemfører uddannelsen. Ministeriet forventer af uddannelsesinstitutionerne, at de ikke spekulerer i elevernes uddannelsesvalg og forløb, men selvfølgelig bidrager positivt til, at eleven gennemfører den uddannelse, der er den rette for eleven. På den baggrund vurderes der ikke at være et incitament til at anvende ordningen mod dens hensigt med henblik på at sikre sig en økonomisk gevinst.

I forhold til det anførte om vejledningen og aktiv indsats bemærkes det, at etableringen af henvisningstaxametret ikke stiller nye eller ændrede krav vedrørende vejledningsindsatsen, men alene omfatter et tilskud til udbydere af en gymnasial uddannelse, der henviser en elev fra en gymnasial uddannelse til en erhvervsuddannelse, og som udløses, når eleven er indskrevet på en erhvervsuddannelse seks måneder efter. Den politiske intention med henvisningstaxametret er at tilskynde institutionerne til at samarbejde med udgangspunkt i den unges behov for omvalg, hvor det er relevant. Det skal inden for den eksisterende vejledningsramme sikre, at økonomien ikke er en barriere herfor.

I forhold til det anførte om, at der i lovarbejdet indføres en formulering, der sikrer, at henvisningstaxametret først udbetales til den henvisende uddannelsesinstitution, når og hvis eleven succesfuldt færdiggør den eud- eller eux-uddannelse, som eleven er blevet henvist til, og det anførte om, at det kan overvejes at stille krav om, at en henvist elev ikke frafalder den pågældende erhvervsuddannelse i en nærmere fastsat periode (f.eks. 3 måneder), bemærkes det, at lovforslaget udmønter det i den politiske aftale anførte om, at henvisningstaxametret udløses, når en elev er indskrevet på en erhvervsuddannelse seks måneder senere.

I forhold til det anførte om lov om kommunal ungeindsats bemærkes det, at etableringen af henvisningstaxametret ikke stiller nye eller ændrede krav vedrørende vejledningsindsatsen eller institutionernes underretningsforpligtelser i relation til risiko for frafald og afbrud af uddannelse.

I forhold til finansiering af henvisningstaxametret bemærkes det, at henvisningstaxametret i 2020 er finansieret af reserve til opfølgning på eftersyn af taxameter- og tilskudssystemet, og at det i aftalen fremgår, at der tages endelig stilling til henvisningstaxametrets udformning og takstens størrelse, herunder finansiering, fra 2021 og frem i forbindelse med opfølgning på eftersynet af taxameter- og tilskudssystemet, som blev igangsat af den tidligere regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti).

I forhold til det anført om opfølgning bemærkes det, at ministeriet som led i finanslovsarbejdet løbende følger op på antallet af elever, der henvises.

I forhold til det anførte om modregning i andre tilskud bemærkes det, at henvisningstaxametret i 2020 er finansieret af reserve til opfølgning på eftersyn af taxameter- og tilskudssystemet, hvorfor der ikke sker modregning i andre tilskud.

Høringsvarene har på den baggrund ikke givet anledning til justering af lovforslaget.

4.3. Afskaffelse af muligheden for at udskifte oldtidskundskab med andre fag på uddannelsen til almen studentereksamen på private gymnasier

Danmarks Private Skoler har med stor skuffelse modtaget meddelelsen om, at oldtidskundskab fremover ikke kan være et fag, der kan udskiftes. Særligt vinder det underliggende argument dårligt gehør: ”Man kan

ikke være almindannet uden at være undervist i oldtidskundskab". Det må jo nødvendigvis forstås sådan, at elever på f.eks. andre gymnasiale uddannelser end det almene ikke bliver "alment dannede". Foreningen ønsker, at de private gymnasier får muligheden for at substituere timepuljer, der ellers er udlagt til individuelle valgfag med andre gymnasiale fag på C-niveau eller med løft af et niveau i et fag. På den måde kan skolerne i højere grad tilpasse uddannelsesudbuddet til skolens profil, uden nødvendigvis at skulle fjerne fag, der af flere opfattes som centrale og derfor er obligatoriske for de offentlige gymnasier.

Det er Danske Gymnasiers holdning, at oldtidskundskab spiller en central rolle i opfyldelsen af stx-uddannelsernes almindannende og studieforberedende formål. Foreningen støtter derfor ønsket om at gøre faget oldtidskundskab på C-niveau obligatorisk på alle skoler, der udbyder stx. Det skal dog bemærkes, at der på private skoler, som udbyder 2-årigt stx, er særligt profilerede uddannelsesforløb, som ikke længere vil kunne udbydes, og derved fjernes uddannelsesstilbud, som i dag er velansøgte. Der er gymnasier, som allerede har planlagt og informeret om stx-studieretninger i skoleåret 2020/2021 med en anderledes fagsammensætning, heruden oldtidskundskab. Danske Gymnasier anbefaler derfor, at regelændringen udskydes til at gælde fra skoleåret 2021/22. Derudover skal det påpeges, at det er vigtigt for de private gymnasier, at der stadig er mulighed for i profilojemed at udskifte de fag, som nævnes i lov om de gymnasiale uddannelser (lbk nr. 611 af 28. maj 2019, § 25, stk. 1, nr. 5, 11 og 12) med andre fag på C-niveau eller med løft af niveau, og at der på den 2-årige stx-uddannelse generelt fortsat er valgmulighed mellem fagene oldtidskundskab C og religion C (§47 i samme lov).

GL støtter forslaget, da foreningen finder det vigtigt, at der er ensartede regler i hele sektoren, så den nationale standard bevares.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det fremgår af lov om de gymnasiale uddannelsers § 25, at den obligatoriske fagrække på stx indbefatter faget oldtidskundskab på C-niveau. Nærværende lovudkasts påtænkte afskaffelse af private gymnasiers mulighed for at udskifte faget er begrundet i, at faget bidrager til elevernes almene og demokratiske dannelse, jf. aftale af 26. april 2019. Dette betyder omvendt ikke, at de øvrige gymnasiale uddannelser – således som det lægges til grund af Danmarks Private Skoler – ikke skulle være almindannende. Dette fremgår af lov om de gymnasiale uddannelser § 1, hvoraf det fremgår, at alle gymnasiale uddannelser har et studieforberedende og almindannende formål, samt af § 5 hvoraf det fremgår, at stx-uddannelsens formål realiseres "inden for en bred, almen fagrække." Der er således i lov om de gymnasiale uddannelser tale om en bred definition af begrebet almindannelse, der realiseres forskelligt afhængigt af den enkelte gymnasiale uddannelses profil. Det bemærkes i den forbindelse, at det var en del af intentionen med gymnasierereformen fra 2017 at styrke almindannelsen og at tydeliggøre de gymnasiale uddannelsers profiler.

Hvad angår forslaget fra Danmarks Private Skoler om, at den enkelte elevs ret til at vælge valgfag substitueres til bestemte fag, som fastsættes af skolen, finder ministeriet ikke dette forslag hensigtsmæssigt, idet den enkelte elevs valg er en væsentlig del af et stx-forløb i henhold til reformen fra 2017.

Når Danske Gymnasier henviser til en regel om valgfrihed mellem fagene oldtidskundskab C og religion C i § 47 i lov om de gymnasiale uddannelser, er det ministeriets vurdering, at der må være tale om en henvisning til § 47 i bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser. Det fremgår bl.a. af denne regel i bekendtgørelsen, at når uddannelsen til almen studentereksamen tilrettelægges som toårig stx, udgår enten religion C eller oldtidskundskab C af den obligatoriske fagrække. Denne bekendtgørelsesregel er det ikke intentionen at ændre ved, selvom oldtidskundskab udgår af bestemmelsen i lovens § 25, stk. 7, om private institutioner for gymnasiale uddannelsers mulighed for at udskifte bestemte obligatoriske fag på C-niveau med andre fag på C-niveau. Reglen fra § 47 vil således fortsat kunne benyttes af institutioner til at lade faget oldtidskundskab C udgå af toårig stx i stedet for religion C.

Det er ikke ministeriets vurdering, at der er behov for at udskyde regelændringens virkningstidspunkt.

4.4. Dataoverførsel fra det fælles datagrundlag for unges uddannelse og beskæftigelse (Ungedatabasen)

KL har ingen indvendinger mod denne del af udkastet. KL bemærker dog, at også kommunerne har behov for information om, hvorvidt den unge er frafaldstruet for at kunne igangsætte en tidlig og forebyggende indsats. Det kan fx være i form af en kopi af det andet frafaldsbrev, som den unge modtager.

Datatilsynet henstiller, at Børne- og Undervisningsministeriet i bemærkningerne til lovforslaget anfører, om behandlingen af personoplysninger, der vil følge af ministerens fastsættelse af regler i henhold til de foreslåede bemyndigelsesbestemmelser, vil ske i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c eller e. Tilsynet finder endvidere, at ministeriet i bemærkningerne med fordel kan forholde sig til behandlingens nødvendighed m.v., jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3.

Danske Gymnasier ser forslaget som en del af institutionernes almindelige myndighedsudøvelse og forudsætter derfor, at ordningen etableres i overensstemmelse med den gældende databeskyttelseslovgivning.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig det af Datatilsynet og Danske Gymnasier anførte og har suppleret lovforslagets almindelige bemærkninger med tekst herom.

I forhold til det af KL anførte bemærker ministeriet, at kommunerne i dag modtager information om, at en ung er frafaldstruet, når institutionen registrerer det.

4.5. Lovevaluering

FH, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, DA og DI mener, at denne del af forslaget afviger fra aftalen idet, det af forslaget fremgår, at der i lovudkastet alene er tale om en evaluering og ikke en lovrevision. Dermed er der i lovudkastet ingen tilkendegivelse om, at formålet med evalueringen er at danne grundlag for en vurdering af, om dispensationsmuligheden meningsfuldt kan opretholdes og lever op til den politiske aftales forudsætninger.

SMVdanmark foreslår, at den foreslåede evaluering også inddrager de faglige udvalg, så disses erfaringer med nye udbudsmuligheder bliver en del af Folketingets evalueringsgrundlag. REU, DA og DI finder, at det bør indgå klart i beskrivelsen af evalueringen, at de berørte faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg skal høres i forbindelse med evalueringen. FA mener, at REU og de faglige udvalg bør høres i forbindelse med evalueringen af ordningen efter 3 år.

HK bakker op om en evaluering af ordningen, men man kan eventuelt revurdere, hvordan en sådan evaluering skal finde sted, idet der bør være et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag at evaluere ud fra. Tre år er ikke nødvendigvis tilstrækkeligt til at evaluere.

Danske Gymnasier foreslår, at evalueringen først sker efter en længere periode, f.eks. 4-5 år.

Danske Gymnasier foreslår endvidere, at der udover de foreslåede elementer i evalueringen også evalueres på de godkendte udbuds samlede betydning for at sikre et bredt, geografisk udbud af ungdomsuddannelser, herunder om ordningen har bidraget til at fastholde et lokalt ungemiljø til gavn for eleverne.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale af 26. april 2019 om øget udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter, at partierne er enige om, at der foretages en lovrevision efter tre år, herunder skal det bl.a. vurderes, om forslaget har bidraget til at øge søgningen (inden for områder, hvor der er behov for faglært arbejdskraft) i de pågældende geografiske områder, og at dette ikke er sket på bekostning af erhvervsskolernes elevgrundlag.

Under hensyn hertil fremgår det af lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 1.2 vedr. lovevaluering, at der vil blive udarbejdet en evaluering om erfaringerne med den nye lovgivning om udbud af grundforløb i erhvervsuddannelserne på gymnasier og voksenuddannelsescentre. Det fremgår endvidere, at evalueringen forventeligt vil indeholde oplysninger om antallet af ansøgninger, antallet af udbudsgodkendelser, den geografiske fordeling af udbudsgodkendelserne og de godkendte udbuds elevgrundlag samt erfaringerne med ordningen siden ordningens ikrafttræden mv., herunder skal det bl.a. vurderes om forslaget har bidraget til at øge søgningen til erhvervsuddannelserne (inden for områder, hvor der er behov for erhvervsuddannet arbejdskraft) i de pågældende geografiske områder, og at dette ikke er sket på bekostning af erhvervsskolerens elevgrundlag. Det fremgår også, at Børne- og Undervisningsministeriet til brug for

evalueringen vil indhente oplysninger fra leder- og bestyrelsesforeningerne på området, som vil kunne bidrage med de almindelige erfaringer med hensyn til den nye lovgivning. Det fremgår i tillæg hertil, at Børne- og Undervisningsministeriet endvidere vil indhente bidrag fra øvrige interesseorganisationer, der har berøring med ordningen. Heri ligger naturligvis en høring af bl.a. de berørte faglige udvalg, lokale uddannelsesudvalg, REU m.fl. Erfaringerne fra de berørte organisationer kan danne baggrund for overvejelser om et eventuelt behov for at præcisere eller ændre ordningen.

Det tilstræbes, at evalueringen kan blive oversendt til Folketinget tre år efter lovforslagets ikrafttræden. Der vil som nævnt i den forbindelse skulle tages politisk stilling til, om ordningen skal videreføres evt. med præciseringer eller ændringer, eller om ordningen, hvis det vurderes, at den ikke i tilstrækkelig grad har virket efter hensigten, helt skal opgives. Hvis tre år vurderes ikke at have givet tilstrækkeligt grundlag til at evaluere ordningen, kan der indgås aftale om at forlænge evalueringsperioden.

Som det fremgår, er formålet med evalueringen er at danne grundlag for en vurdering af, om dispensationsmuligheden meningsfuldt kan opretholdes og lever op til den politiske aftales forudsætninger. Efter ministeriets opfattelse afviger den beskrevne lovevaluering således ikke fra det politisk aftalte. Høringssvarene har ikke givet anledning til justering af lovforslaget.

4.6. Optag på adgangskurser og grundforløb plus (GF+)

Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk industri anfører samstemmende, at man er enige i behovet for at revidere adgangskravene specifikt til GF+. Derimod findes det at være en vidtgående og uproportional løsning at annullere den skærpelse af adgangsforsætningerne til erhvervsuddannelserne, som blev vedtaget i 2016 (dvs. kravet om, at der ved påbegyndelse direkte på grundforløbets 2. del skal foretages en specifik vurdering i forhold til den konkrete søgte erhvervsuddannelse), for alle ansøgere og ikke kun for ansøgere til GF+. Det anføres, at ansøgere, der ønsker at påbegynde direkte på grundforløbets 2. del, fortsat bør modtage en realistisk vurdering af sammenhængen mellem deres uddannelsesønske og deres muligheder for at gennemføre uddannelsen. Endvidere findes argumentationen i høringsudkastet om, at kravet om en specifik vurdering ikke gælder for elever, der kommer fra grundforløbets 1. del, problematisk. Der henvises til, at sådanne elever under grundforløbets 1. del vejledes om, hvilke erhvervsuddannelser der vil være en god vej videre for dem. Den foreslåede løsning anses endelig for at være i strid med den politiske aftale om optagelseskrav til ungdomsuddannelserne (dvs. gymnasiereformen fra 2016).

Danske SOSU-skoler noterer sig med tilfredshed de foreslåede ændringer.

Uddannelsesforbundet finder, at adgangskurser på erhvervsskolerne alene bør være et tilbud til ansøgere, som er afklarede om deres uddannelsesvalg, men som blot ikke opfylder adgangskravet. Forbundet bemærker, at denne del af forslaget således ikke flugter med aftalen *Fra folkeskole til faglært – erhvervsuddannelser til fremtiden* (eud-aftalen), når det kommer til den foreslåede målgruppe for adgangskurserne. Uddannelsesforbundet bemærker endvidere, at eud-aftalens indførelse af SU på adgangskurser med en kortere varighed end tre måneder sammenholdt hermed vil give mere fordelagtige SU-vilkår for et adgangskursus på en erhvervsskole end ved det samme forløb i VUC-regi. Uddannelsesforbundet finder, at dette i givet fald bør give anledning til at gøre brug af eud-aftalens mulighed for at gøre taksten for adgangskurset helt eller delvist afhængig af, at eleven starter på en erhvervsuddannelse inden for 6 måneder efter eleven har afsluttet adgangskurset.

UU DANMARK støtter det brede erhvervsuddannelsesblik, som kommer til at gælde i betingelserne for at optage unge og voksne på henholdsvis grundforløb plus og adgangskurser, men ser på sigt gerne, at grundforløb plus tænkes tættere sammen med FGU.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Med hensyn til Dansk Arbejdsgiverforenings og Dansk Industris synspunkter bemærkes indledningsvis, at ministeriet ikke deler opfattelsen af, at det foreslåede skulle være i strid med aftalen om gymnasiereformen fra 2016. Det fremgår 2016-aftalen, at eud-aftalekredsen skulle fastlægge, hvordan krav om bestået afgangseksamen fra folkeskolen skulle udmøntes i forhold til optagelse på erhvervsuddannelserne. Ønsker eud-aftalekredsen at justere denne udmøntning, står det på den baggrund aftalekredsen frit at gøre det. Ministeriet anderkender, at der kunne have været andre veje at gå for at opnå det primære formål, dvs. den

nødvendige justering vedrørende optag til adgangskurser og GF+. Ministeriet fastholder imidlertid det, som er anført i høringsudkastet, nemlig at den valgte løsning, udover at tilgodese det primære formål, eliminerer en vilkårlighed i regelgrundlaget, som ikke synes tilstrækkelig retfærdiggjort.

Dansk Arbejdsgiverforenings og Dansk Industris bemærkninger om vejledning m.v. i grundforløbet er korrekte, men det ændrer ikke det faktum, at de nuværende regler indebærer en efter ministeriets vurdering vidtgående forskelsbehandling, som betyder, at det reelt alene bliver tidspunkt for uddannelsens påbegyndelse, som kan vise sig afgørende for, om en elev kan gå i gang med en ønsket uddannelse eller ej.

Endelig bemærkes, at det selv med den foreslåede justering efter ministeriets opfattelse vil være både naturligt og formålstjenligt, at skolerne fortsat i forbindelse med optagelsessamtalen med ansøgere, der ønsker at påbegynde direkte på grundforløbets 2. del, vurderer og drøfter sammenhængen mellem ansøgerens uddannelsesønsker og deres mulighed for at gennemføre den eller de ønskede uddannelser. Der er på den anførte baggrund ikke foretaget ændringer i lovforslaget.

Med hensyn til Uddannelsesforbundets synspunkter bemærkes med hensyn til det anførte om målgruppen, at ministeriet ikke deler opfattelsen af, at det foreslåede skulle være i uoverensstemmelse med eud-aftalen.

Af eud-aftalen fremgår således ikke, at målgruppen for adgangskurserne alene omfatter ansøgere med et afklaret uddannelsesvalg. Derimod fremgår det udtrykkeligt vedrørende målgruppen for grundforløb plus (GF+), at dette forløb er for uafklarede elever, og at det endelige uddannelsesvalg foretages ved påbegyndelsen af grundforløbets 2. del. Allerede fordi personer med et adgangskursus bag sig netop ikke er afskåret fra at påbegynde erhvervsuddannelsen med et GF+ forløb (med mindre de er omfattet af de helt konkrete undtagelser), vil et krav om en specifik vurdering til en bestemt erhvervsuddannelse, før den pågældende er endeligt optaget, savne mening. Dertil kommer efter ministeriets opfattelse fortsat, som anført i høringsudkastet, at det grundlæggende ikke vil være hensigtsmæssigt eller rimeligt at foretage en specifik vurdering til en bestemt erhvervsuddannelse, som kan føre til afslag på en ønsket uddannelse, efter at eleven har gennemført adgangskurset.

Med hensyn til det anførte om SU m.v. bemærker ministeriet at det allerede indgik i det økonomiskøn, som dannede grundlag for eud-aftalen, at muligheden for at tage adgangskurser på erhvervsskolerne ikke ville have økonomiske konsekvenser, idet de uddannelsessøgende hidtil har kunnet tage den nødvendige opkvalificering på VUC, hvilket også har kunnet tilrettelægges som SU-berettigende. Der er på den baggrund ikke foretaget ændringer i lovforslaget.

Ministeriet har noteret UU DANMARK's ønske om sammenhæng mellem grundforløb plus henholdsvis adgangskurser og FGU, men bemærker, at det ligger uden for rammerne af det lovudkast, som var i høring. Der er på den baggrund ikke foretaget ændringer i lovforslaget.

4.7. Sammensætning af Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne (DEG-B), Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne (DEG-L) og Danske SOSU-skoler bifalder, at rådet tiltrædes af et medlem efter indstilling fra FGU Danmark.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig den positive modtagelse af denne del af lovforslaget.

5. Øvrige bemærkninger uden for lovforslagets ramme

5.1. Studievalg Danmark

DA opfordrer til, at der snarest muligt fremsættes et nyt lovforslag, der ændrer reglerne for Studievalg Danmark, således at gymnasieeleverne får mulighed for at blive vejledt om erhvervsuddannelserne.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Ministeriet vil vende DA's opfordring med Uddannelses- og Forskningsministeriet, under hvem Studievalg Danmark ressortmæssigt hører..

5.2. Nationalt måltal for 2025

Ledernes Hovedorganisation foreslår, at ministeriet formulerer et nationalt måltal for 2025 for en mere ligelig fordeling af kønnene på erhvervsuddannelser for at sikre et kontinuerligt fokus på kønsfordelingen.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig Ledernes Hovedorganisations forslag.

5.3. Fokus på iværksætteri og ledelse

Ledernes Hovedorganisation foreslår, at erhvervsskolerne øger deres fokus på iværksætteri og ledelse for at sikre, at erhvervsuddannelserne appellerer til en bred gruppe af unge.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig Ledernes Hovedorganisations forslag. [Opfordring er hermed videregivet til institutionerne.]

5.4. Taxametersystemet

Erhvervsskolernes Elevorganisation ser et behov for at ændre selve taxametersystemet. Organisationen mener ikke, at det skal være individstyret og kompliceret med forskellige og uigennemskuelige taxametre.

Landdistrikternes Fællesråd ser gerne, at regeringen generelt reviderer taxameter- og tilskudssystemet, således det i højere grad understøtter de mindste ungdomsuddannelser i landdistrikterne ved at øge grund- og udkantstilskuddet.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at der er igangsat et eftersyn af området, som skal munde ud i en reform af taxameter- og tilskudssystemet.

5.5. Udbud af hhx og htx

Gymnasiernes Bestyrelsesforening finder intentionen i lovforslaget om at lade gymnasier udbyde anden gymnasial ungdomsuddannelse, f.eks. hhx eller htx og voksenuddannelse, meget positive, og vurderer, at den kan have positiv effekt på den geografiske dækning af ungdomsuddannelserne.

DI finder det afgørende, at der er etableret og dokumenteret et bæredygtigt fagligt erhvervsuddannelsesmiljø, før der kan ansøges om dispensation til udbud af hhx og htx på de almene institutioner. Det bør fremgå af lovforslaget, hvilke krav der stilles til kvaliteten af de almene institutioners udbud af erhvervsuddannelsesgrundforløb og ministeriets opfølgning herpå.

Danske Gymnasier anfører, at den nuværende praksis med, at det kun er institutioner, der gennemfører grundforløb i henhold til lov om erhvervsuddannelser, der godkendes til at udbyde hhx og htx, bygger på en praksis, som der efter Danske Gymnasiers opfattelse hverken er strukturelle eller uddannelsesfaglige grunde til at opretholde. Danske Gymnasier konstaterer, at der både i den politiske aftale om styrkede gymnasiale uddannelser fra 2016 og i lovudkastet er en intention om, at almengymnasiale institutioner på sigt skal kunne udbyde erhvervsgymnasiale uddannelser med henblik på at styrke den geografiske dækning. Danske Gymnasier finder, at der efter den nuværende ordlyd i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. allerede er muligt for almengymnasiale institutioner at blive godkendt til at udbyde anden gymnasial ungdomsuddannelse. At der i praksis kun er blevet givet godkendelser til institutioner, der også havde et eud-grundforløb, har efter Danske Gymnasiers opfattelse ikke lovvægt.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Af § 1, stk. 2, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., fremgår, at institutionerne af børne- og undervisningsministeren kan godkendes til at udbyde anden gymnasial ungdomsuddannelse og voksenuddannelse. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte vilkår for godkendelsen.

Af bemærkningerne til bestemmelsen i det lovforslag, som ligger til grund herfor, jf. Folketingstidende 2005, A, L 183, som fremsat, side 6073, fremgår følgende: ”Herudover vil ministeren også kunne godkende de statslige selvejende institutioner til at udbyde anden gymnasial uddannelse, f.eks. hhx eller htx og voksenuddannelse” Der fremgår endvidere følgende: ”Ministeren vil derimod ikke kunne godkende, at de statslige selvejende institutioner udbyder andre ungdomsuddannelser end de gymnasiale.”

På baggrund af de ovenfor citerede bemærkninger og efter fast praksis har det været en forudsætning for godkendelse til udbud af hhx og htx, at institutionen er godkendt til udbud af grundforløb i erhvervsuddannelserne. Bestemmelsen om, at institutionerne af børne- og undervisningsministeren kan godkendes til at udbyde anden gymnasial ungdomsuddannelse og voksenuddannelse, har som følge heraf kun været anvendt i forbindelse med institutionssammenlægning, jf. § 6 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse.

Ministeriet bemærker i den forbindelse, at det af § 1, stk. 2, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse fremgår, at institutioner godkendt efter denne lov eller andre institutioner, der gennemfører grundforløb i henhold til lov om erhvervsuddannelser, kan godkendes af børne- og undervisningsministeren til at udbyde uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen.

Bestemmelsen blev indarbejdet i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse i forbindelse med kommunalreformen. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der er tale om en videreførelse af § 38 i lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx), som fastsætter at uddannelserne udbydes af institutioner for erhvervsrettet uddannelse eller andre institutioner, der gennemfører grundforløb i henhold til lov om erhvervsuddannelser.

En generel adgang for institutioner omfattet af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse til at kunne søge godkendelse til udbud af hhx og htx forudsætter derfor lovændring.